

Insights Discovery

Een eerste kennismaking met jezelf en omgaan met de ander

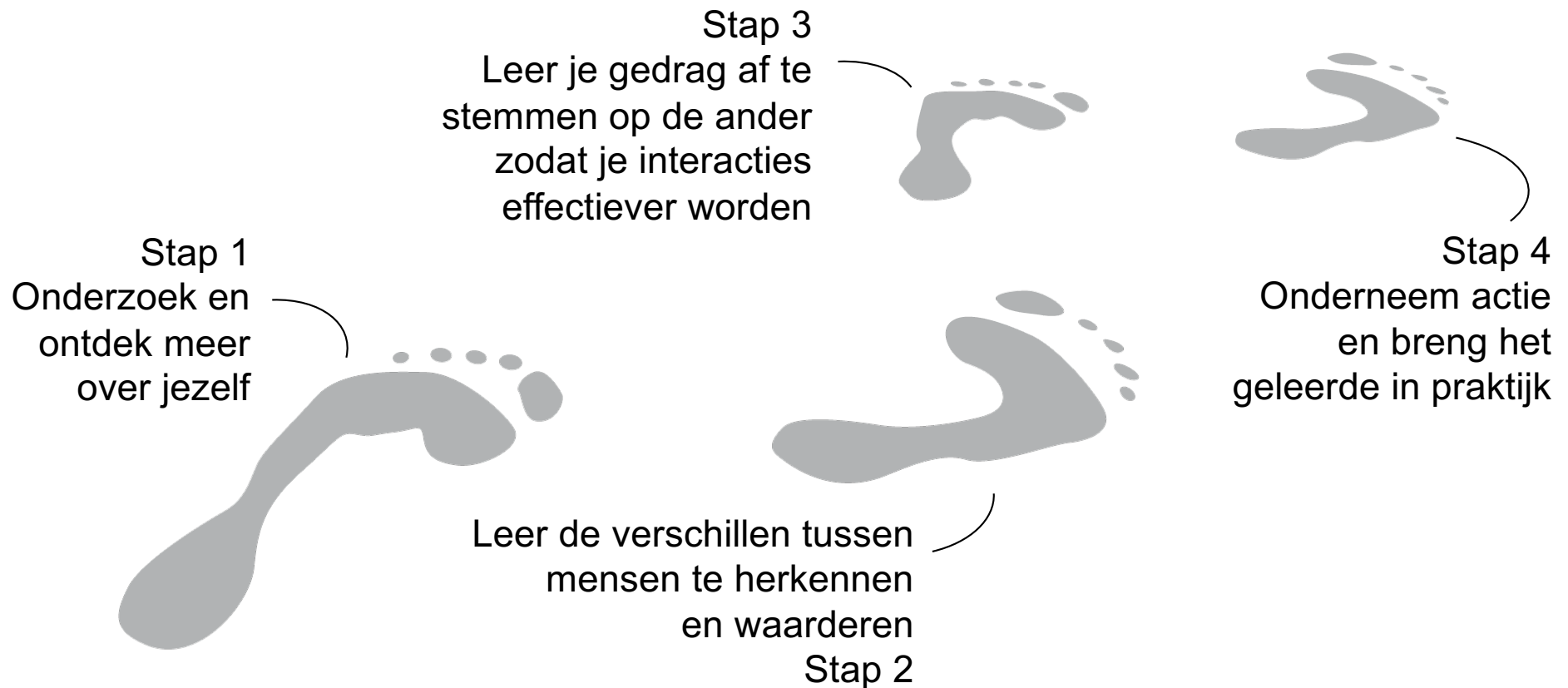
Karl Mortier

www.karlmortier.be

www.thehouseofcoaching.com

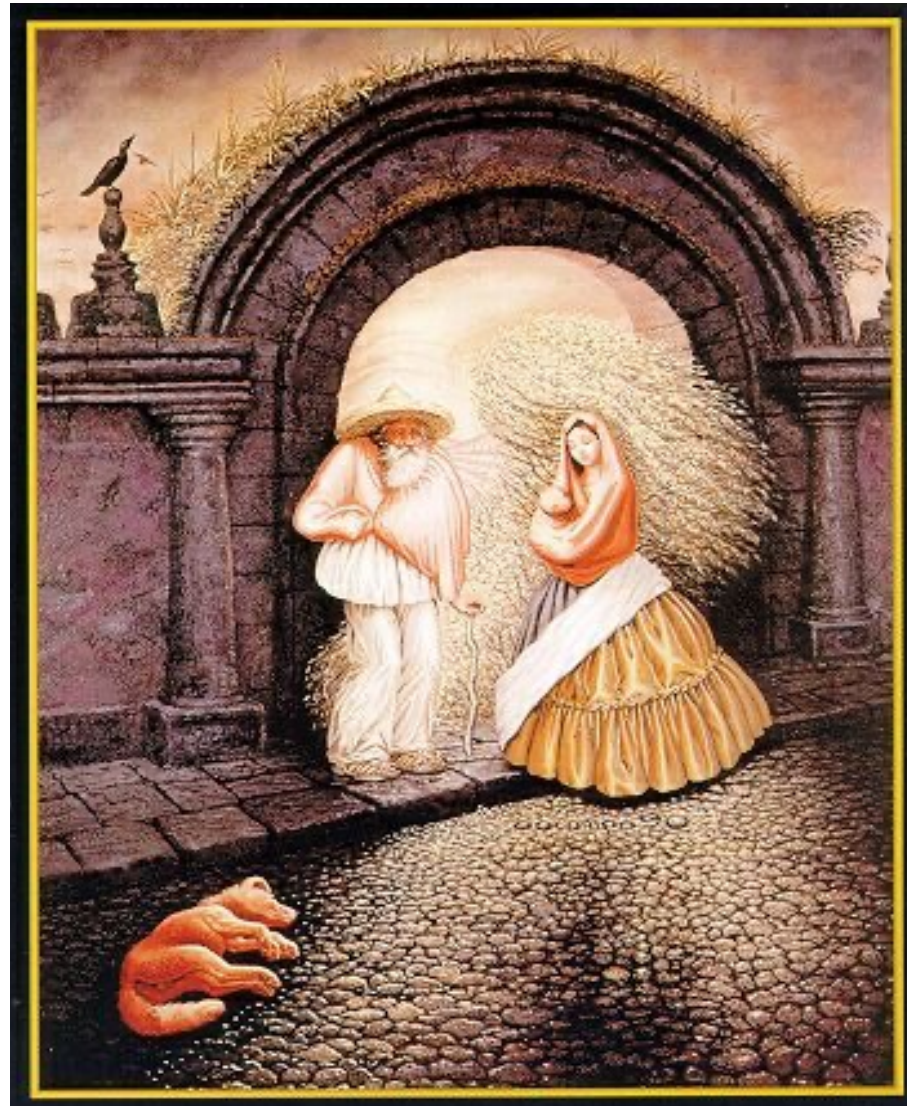

Persoonlijke effectiviteit in vier stappen

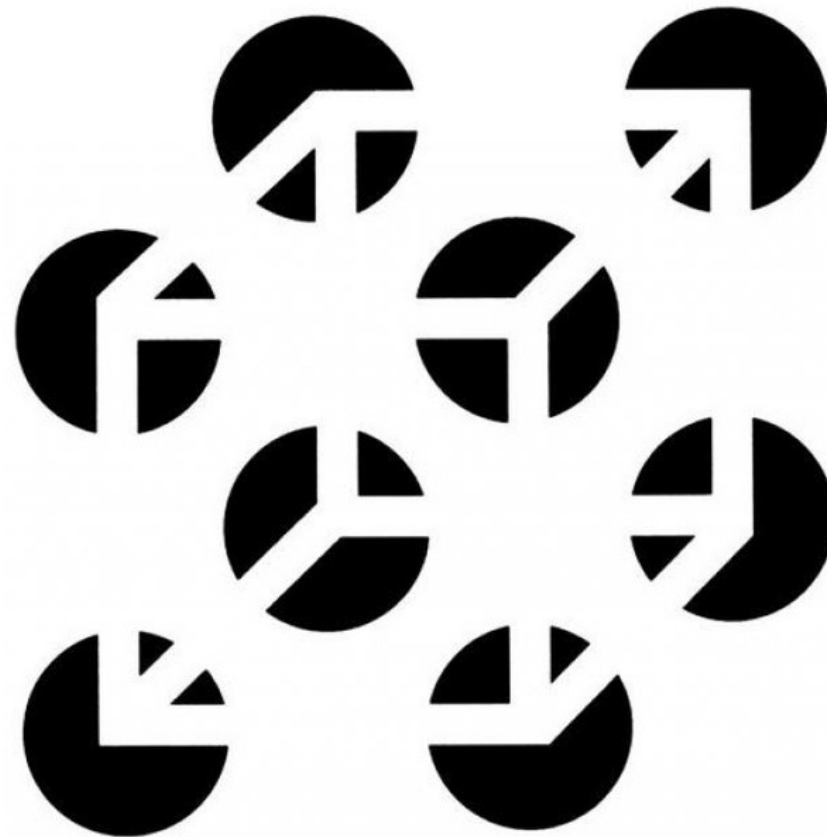
Perceptie

Jij bekijkt de wereld door een andere bril dan anderen.

Perceptie

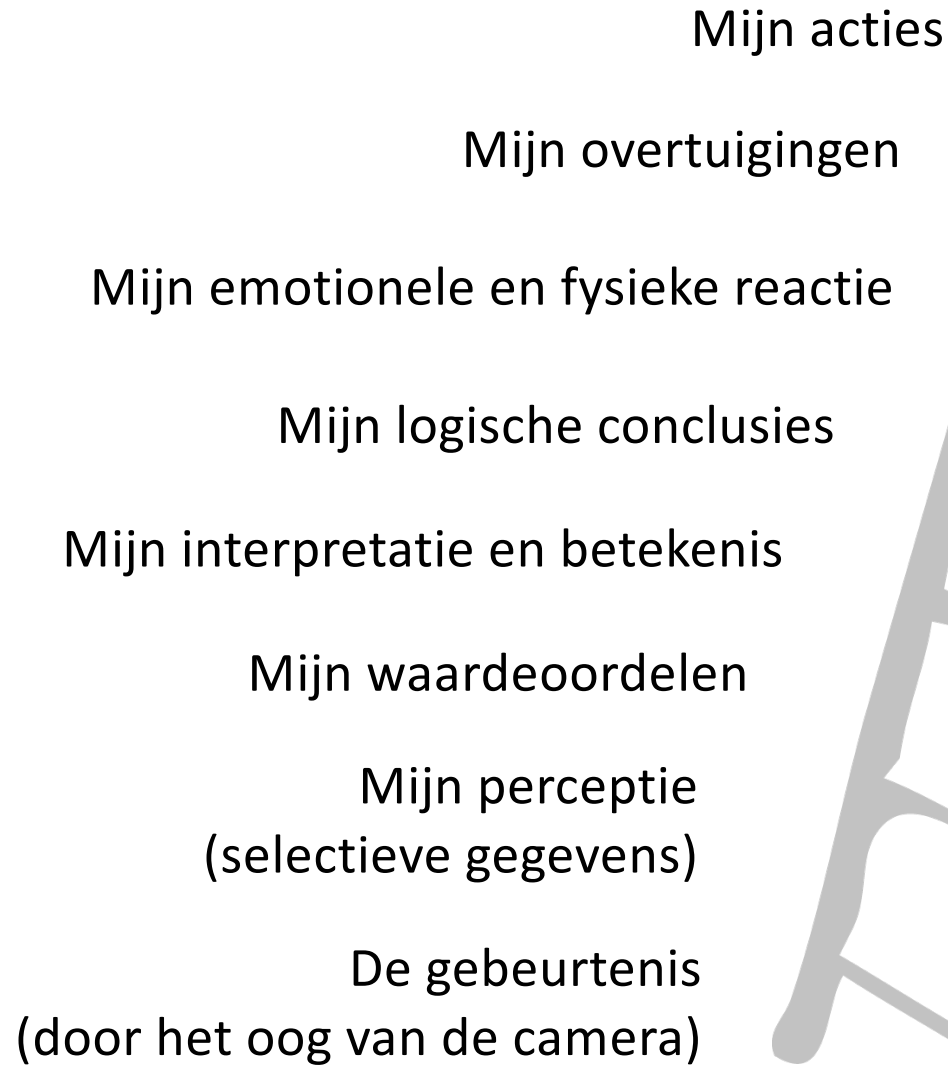
Jij bekijkt de wereld door een andere bril dan anderen.

De perceptieladder

Oefening op de perceptieladder

Neem een recente ervaring als voorbeeld.

1. Wat was de situatie, de gebeurtenis? (de film)
2. Welk beeld had ik van die ervaring? (de foto)
3. Wat is je oordeel over die ervaring?
4. Welke interpretatie/betekenis gaf je aan die ervaring?
5. Welke conclusies trok je uit die ervaring?
6. Welke fysische/emotionele reactie gaf die ervaring je?
7. Welke overtuigingen ontstaan er uit de ervaring?
8. Wat heb je gedaan bij die ervaring?

Oefening 'Wie ben ik?'

Discovery kaartspel

Neem drie kaarten van elke kleur.

Hou de kaarten waarin je je herkent.

Geef de kaarten weg die niet bij je passen.

Ontvang kaarten van anderen die een goede beschrijving van je geven.

Oefening: stap voor stap

Hoe reageer je?

Introversie

Rustig

Opmerkzaam

Naar binnen gericht

Verdieping

Eén-op-één

Gereserveerd

Beschouwend

Bedachtzaam

Voorzichtig

Extraversie

Spraakzaam

Betrokken

Naar buiten gericht

Verbreding

Groepsgericht

Stralend middelpunt

Actiegericht

Uitgesproken

Gedurfd

Oefening: stap voor stap

Hoe kom je tot een besluit?

Denken

Formeel

Onpersoonlijk

Analytisch

Afstandelijk

Objectief

Sturend

Competitief

Resoluut

Taakgericht

Voelen

Informeel

Persoonlijk

Instinctief

Betrokken

Subjectief

Flexibel

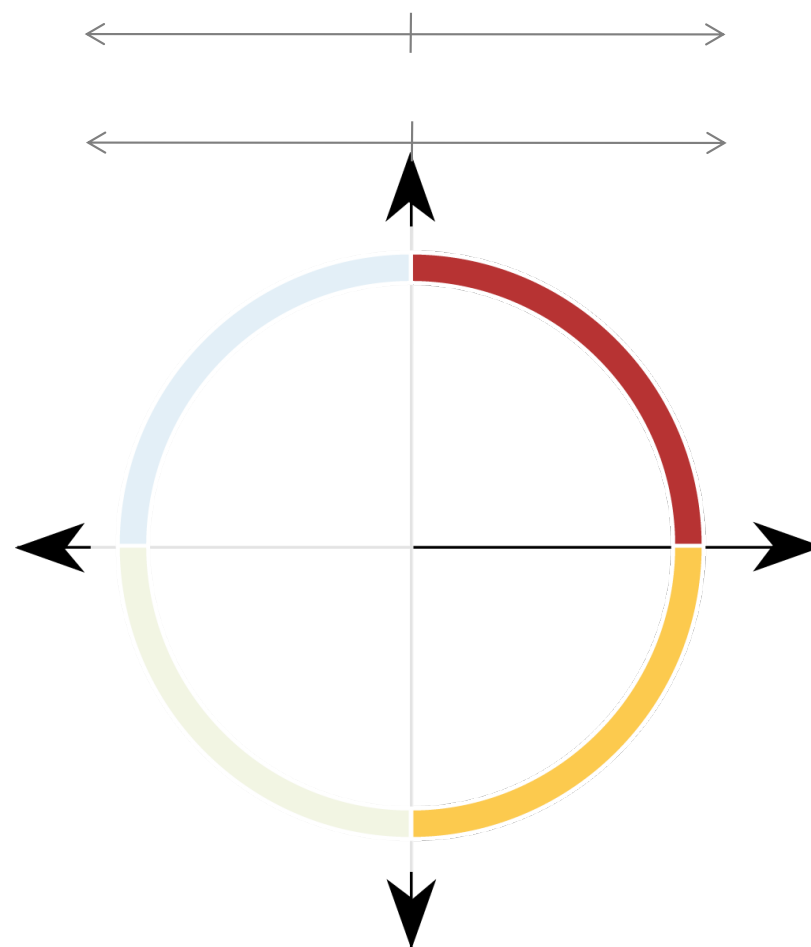
Accommoderend

Ambivalent

Relatiegericht

Van voorkeuren naar kleuren

Introversie
Denken

Extraversie
Voelen

opgewekt   beschouwend   bondig   confronterend   zorgzaam   assertief

enthousiast   vastberaden   resoluut   feitelijk   goed   betrouwbaar

coulant   objectief   actief   evenwichtig   beargumenteerd   stralend   gevoelig

nauwkeurig   tactvol   gedreven   constant   gestructureerd   harmonieus

wilskrachtig   doelbewust   overtuigend   behoedzaam   berekend   toegankelijk

overredend   geduldig   aanstekelijk   diplomatiek   logisch   gezellig

extravert   moedig   bereidwillig   vasthoudend   behoudend   optimistisch

beweeglijk   vriendelijk   stabiel   consequent   besluitvaardig   correct

loyaal   kalm   gedurfd   analytisch   innemend

impulsief   realistisch   exact

opgewekt
enthousiast
coulant
nauwkeurig
wilskrachtig
overredend
extravert
beweeglijk
loyaal
impulsief

beschouwend
vastberaden
objectief
tactvol
doelbewust
geduldig
moedig
vriendelijk
kalm
impulsief

bondig
resoluut
actief
gedreven
overtuigend
aanstekelijk
bereidwillig
stabiel
gedurfd
realistisch

confronterend
feitelijk
evenwichtig
constant
behoedzaam
diplomatiek
vasthoudend
consequent
analytisch
realistisch

zorgzaam
goed
beargumenteerd
stralend
gestructureerd
berekend
logisch
Behoudend
besluitvaardig
innemend
exact

assertief
betrouwbaar
gevoelig
harmonieus
toegankelijk
gezellig
optimistisch
correct

Je eigen voorkeurenmix – goede dag

Je eigen voorkeurenmix – slechte dag

Oefening

Schat uw kleurenmix in

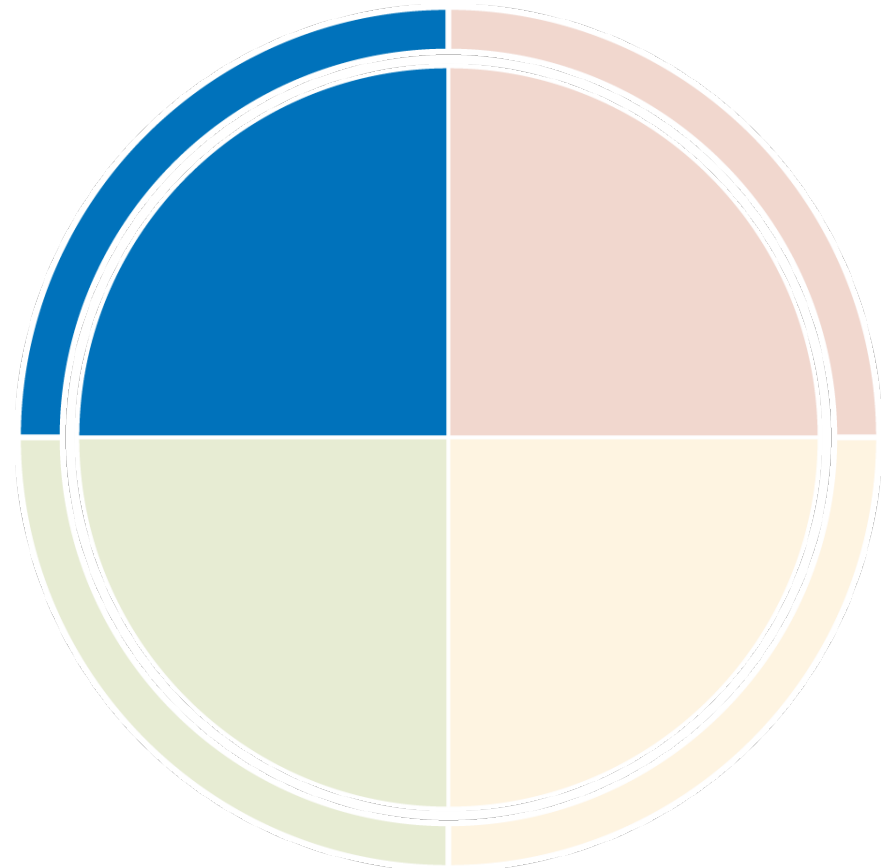

Jouw energie & je voorkeuren

Helder Blauw (ID)

- Voorkeur voor gestructureerd, georganiseerd, functioneel en formeel
- Wordt niet snel afgeleid en blijft geconcentreerd werken

Jouw energie & je voorkeuren

Zacht Groen (IV)

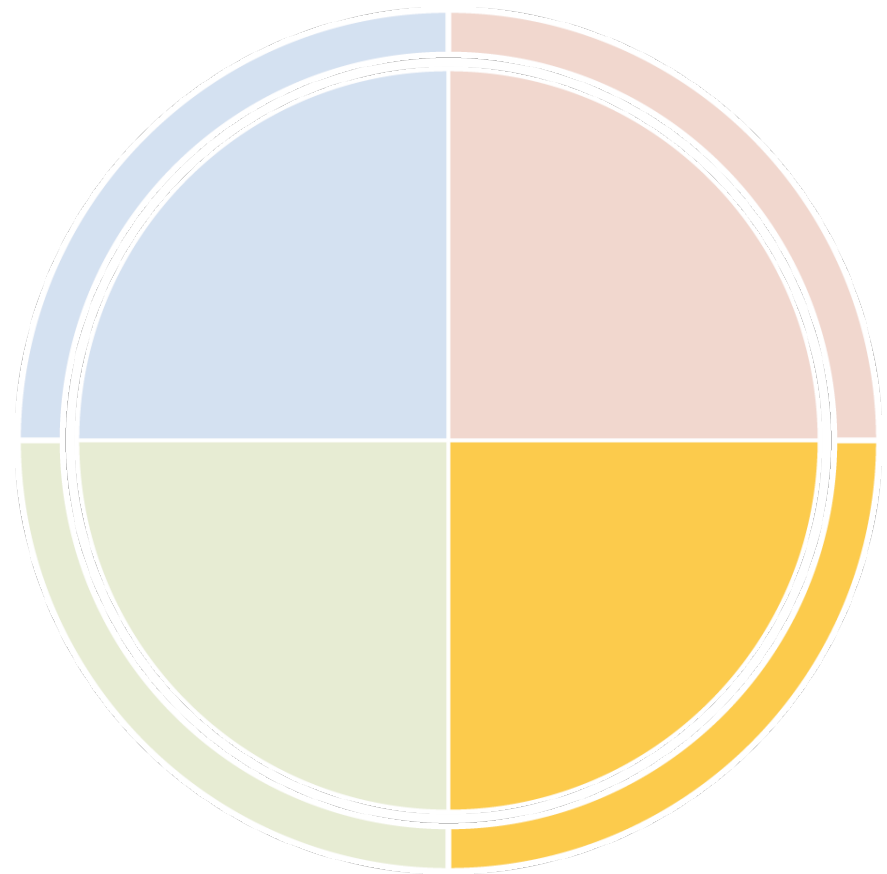
- Stelt zich graag hartelijk, ogenschijnlijk ontspannen, vriendelijk en informeel op
- Kan zich goed en gedurende langere tijd op één ding concentreren

Jouw energie & je voorkeuren

Stralend Geel (EV)

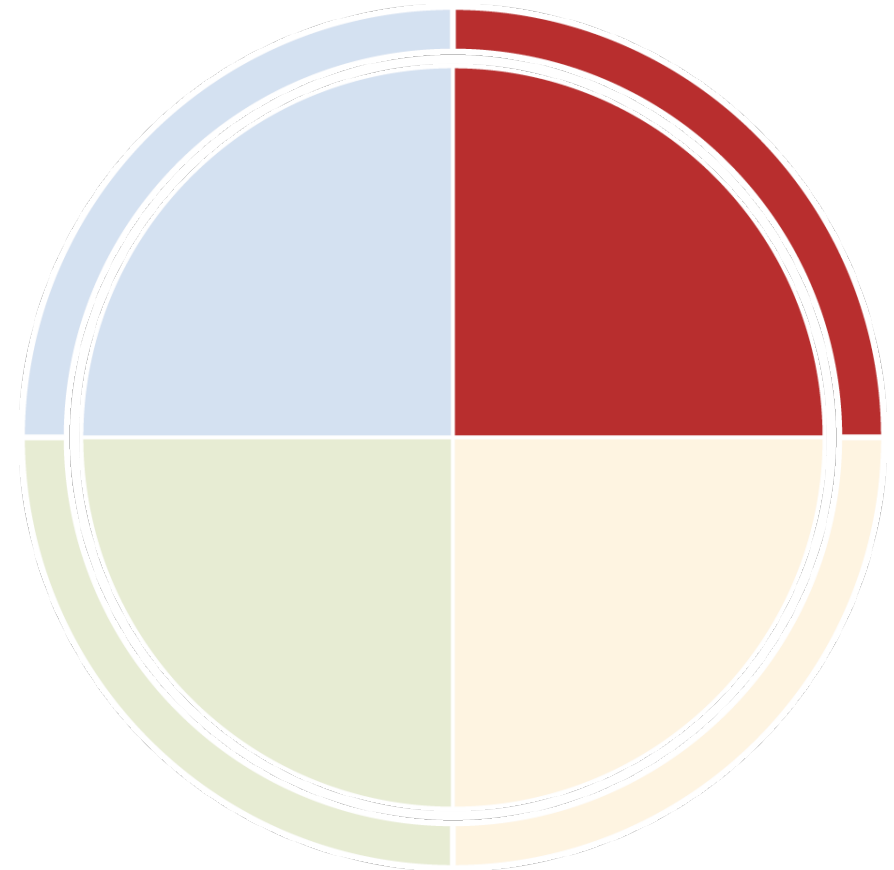
- Stelt zich graag motiverend, hartelijk, vernieuwend en vriendelijk op
- Kan goed een breed scala aan interesses ontwikkelen

Jouw energie & je voorkeuren

Vurig Rood (ED)

- Is graag druk bezig en werkt het liefst formeel, efficiënt en gestructureerd
- Kan goed een taak aanpakken rekening houdend met de totale context

**mensen met
een voorkeur
voor Vurig
Rood...**

Nemen
pragmatische
beslissingen

Zijn direct en
komen meteen
terzake

Kunnen snel de
voors en tegens
benoemen van
een bepaalde
aanpak

Nemen snel
het initiatief tot
actie

Stellen
prioriteiten en
gaan ervoor

Zeggen duidelijk
wat er moet
gebeuren, wie
het gaat doen en
wanneer het
klaar moet zijn

**mensen met
een voorkeur
voor Stralend
Geel...**

Doen actief
hun best om
mensen erbij
te betrekken

Visualiseren
alle
mogelijkheden

Zijn enthousiast,
innemend,
bemoedigend en
complimenteus

Zijn een
katalysator voor
groei

Genieten van
levendige
discussies

Kunnen hun
perspectief
verschuiven van
huidige realiteit
naar mogelijke
toekomst

**mensen met
een voorkeur
voor Zacht
Groen...**

Proberen de
ideale
omgeving te
creëren

Zijn
behulpzaam
en bieden
steun

Zullen nooit
misbruik
maken van
hun positie

Haken in op
waarden van
anderen

Gaan uit van
persoonlijke en
subjectieve criteria,
bijv. waarden,
overtuigingen en
standpunten

Respecteren
de keuzes van
anderen

**mensen met
een voorkeur
voor Helder
Blauw...**

Kijken naar
letterlijke feiten
en verwerken
deze op
systematische
wijze

Oordelen en
beslissen op
basis van
rationele
analyse

Zijn bedachtzaam
en hanteren een
weloverwogen
aanpak

Kijken vooral
naar input die
feitelijk en
nauwkeurig is

Geven anderen
de tijd en
ruimte om
rustig na te
denken

Zeggen
precies wat er
moet
gebeuren en
waarom

Oefening

- Wanneer hebt u een situatie op een **Vurig Rode** manier aangepakt?
- Wanneer hebt u een situatie op een **Stralend Gele** manier aangepakt?
- Wanneer hebt u een situatie op een **Zacht Groene** manier aangepakt?
- Wanneer hebt u een situatie op een **Helder Blauw** manier aangepakt?

Insights Discovery

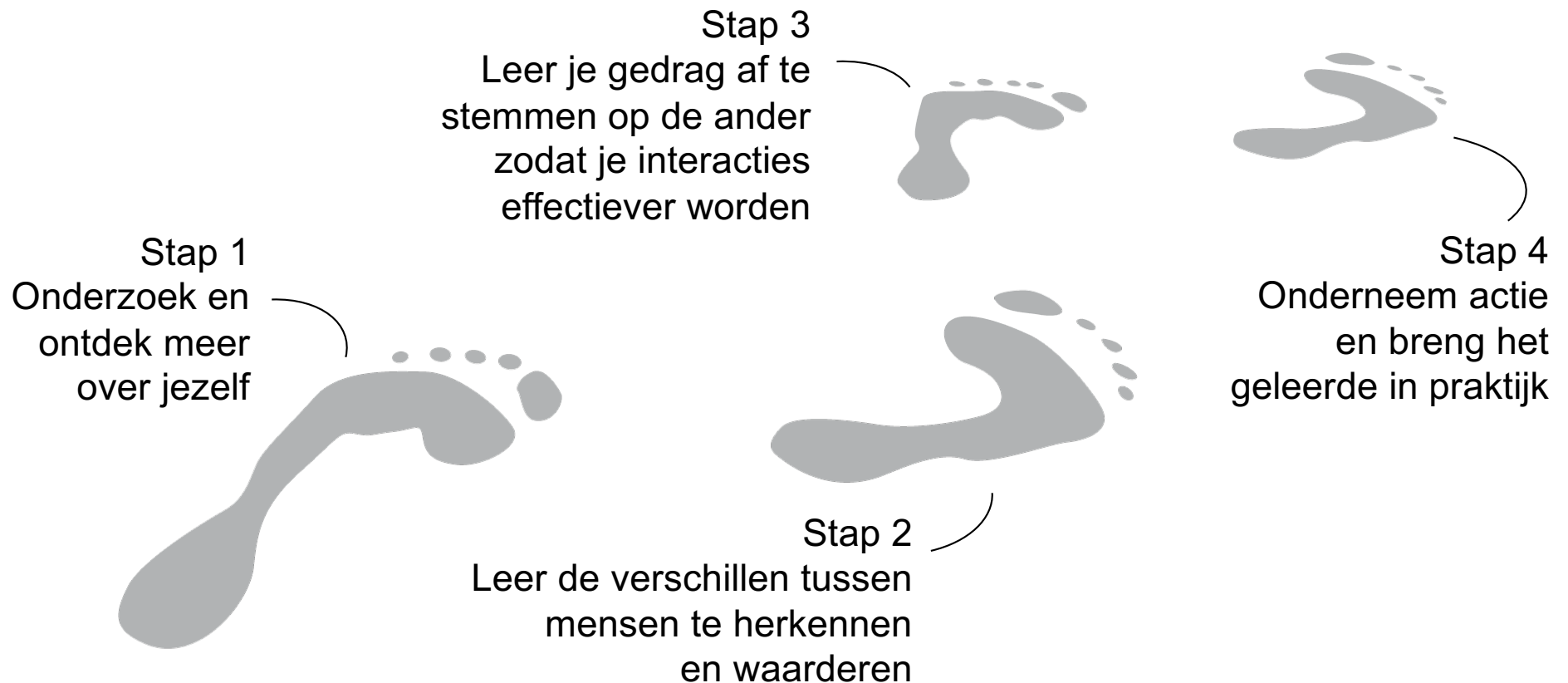
Omgaan met anderen deel 2

Karl Mortier

www.karlmortier.be

Persoonlijke effectiviteit in vier stappen

Waar toe

Zingeving

Wie

ID

Waarom

Waarden &
Overtuigingen

Hoe

Vaardigheden &
Competenties

Wat

Gedrag

Waar & wanneer

Omgeving

Logische niveaus - Robert Dilts

herkennen van energieën

Oefening: Het herkennen van kleuren.

Een persoon vertelt een verhaal. De observatoren loggen in en bepalen welke energie er aanwezig.

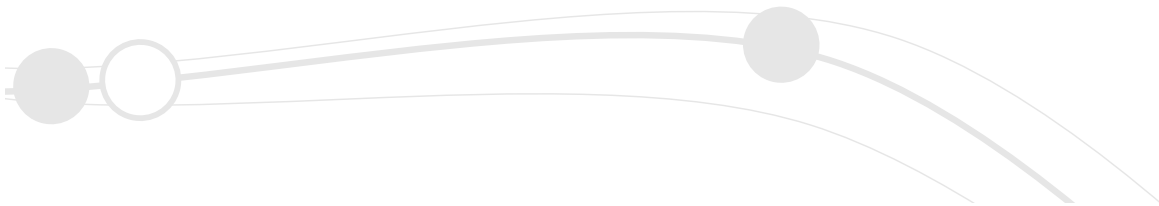
Lichaamstaal

Oogcontact

Gedrag

Intonatie

Taalgebruik

Oefening

Ga in kleine groepen zitten en bepaal hoe je een bepaalde kleur herkent. Probeer je zo actief mogelijk hierin te leven. Start met je inferieure kleur.

Lichaamstaal

Oogcontact

Gedrag

Intonatie

Taalgebruik

Oefening : Hoe overtuig ik de ander?

Je wenst je medewerker/collega te overtuigen om afspraak te herzien. Hoe pak je dit aan per kleur.

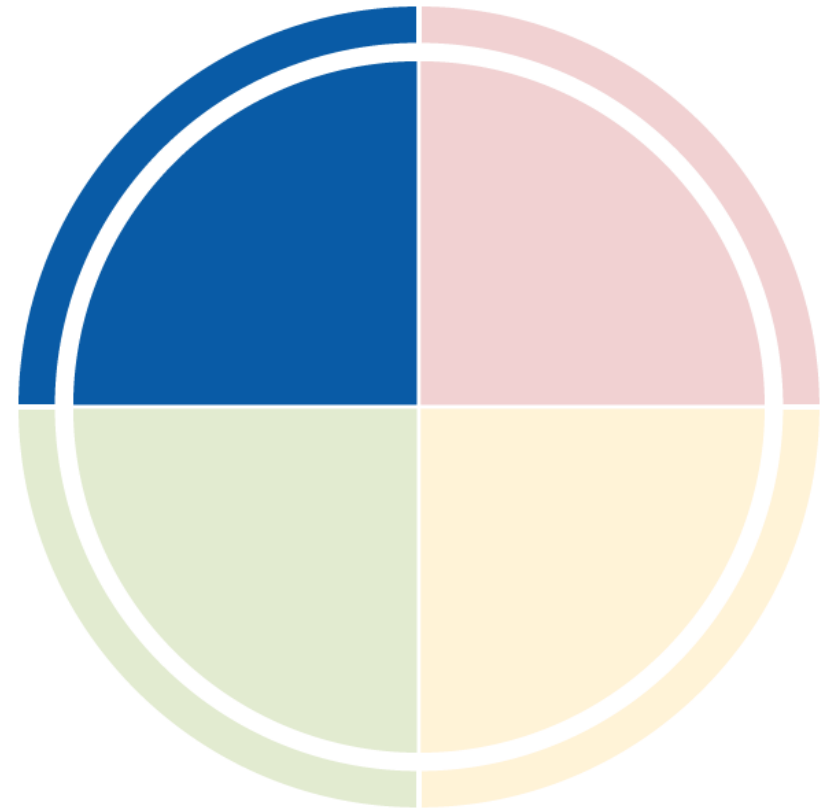
Hoe communiceren met **blauwe** energie?

DO

- Wees grondig en goed voorbereid
- Maak het 'tastbaar'
- Breng alle details in kaart

DON'T

- Persoonlijk worden
- Belangrijke elementen te licht opnemen
- Bestaande gebruiken éénzijdig wijzigen

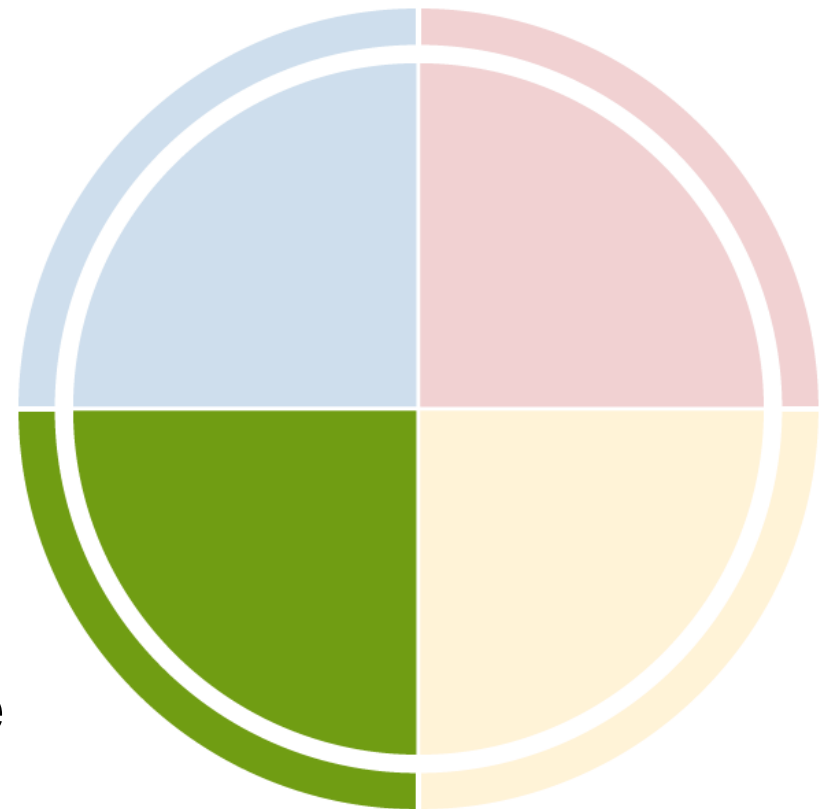
Hoe communiceren met **groene** energie ?

DO

- Wees geduldig en ondersteunend
- Communiceer op het ritme van je gesprekspartner
- Vraag naar zijn mening en geef tijd om te antwoorden

DON'T

- Misbruik maken van zijn goede inborst
- Aandringen op het nemen van snelle beslissingen
- Komen aandraven met 'last minute' verrassingen

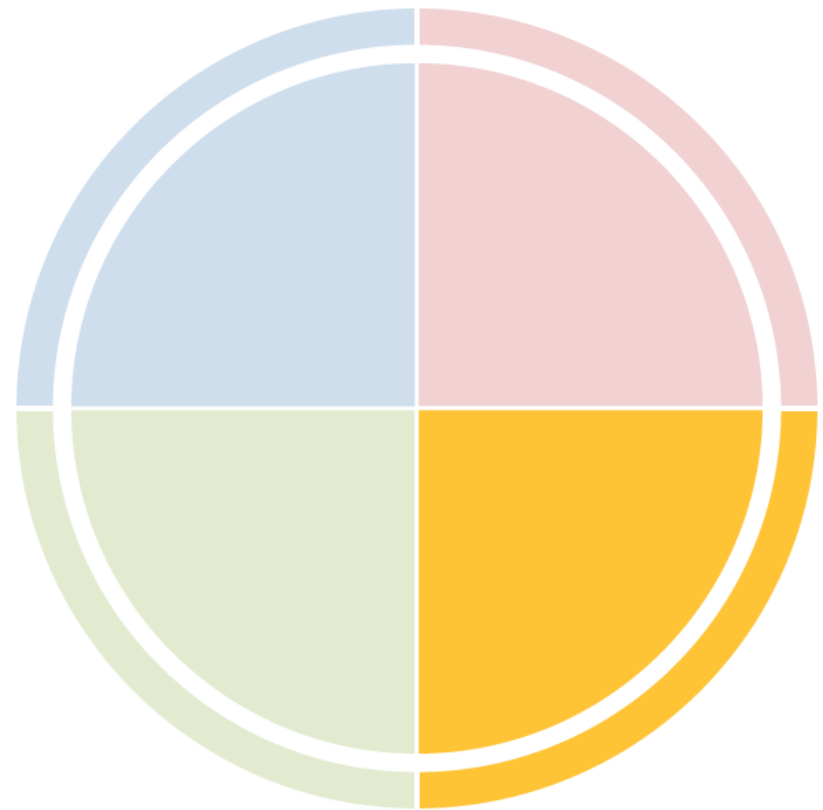
Hoe communiceren met gele energie?

DO

- Wees vriendelijk en sociaal
- Enthousiasmeer & entertain
- Stel je open en flexibel op

DON'T

- Vervelen met details
- Beperken met regels en procedures
- Vragen om alleen te werken

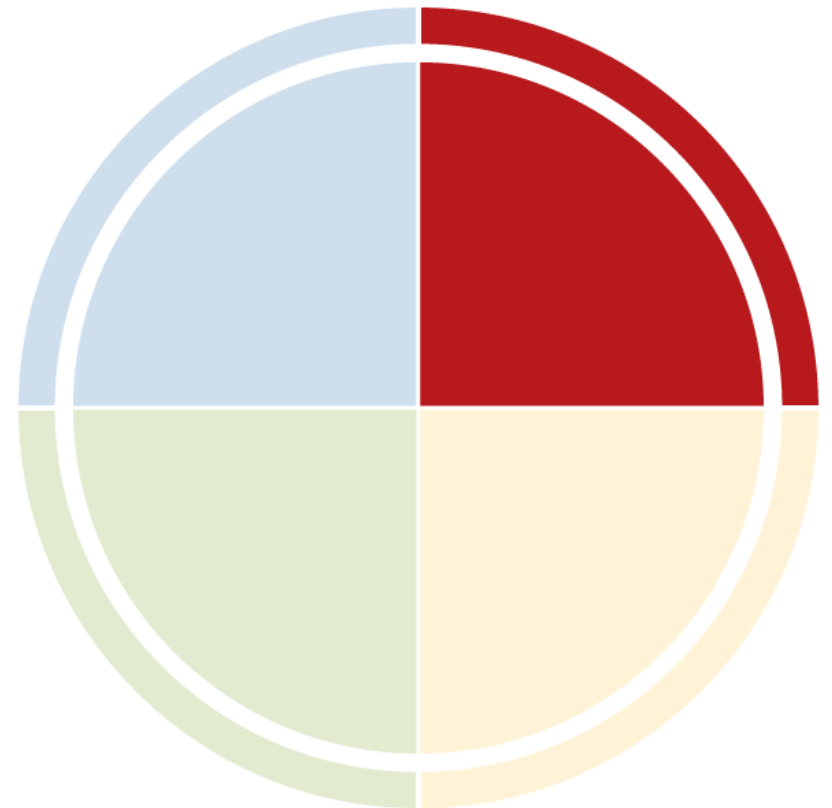
Hoe communiceren met **rode** energie ?

DO

- Wees direct & 'to the point'
- Focus op objectieven en resultaten
- Wees kort & helder

DON'T

- Traag en aarzelend communiceren
- Nadruk leggen op gevoelens
- Proberen de beslissingen naar jou toe te trekken

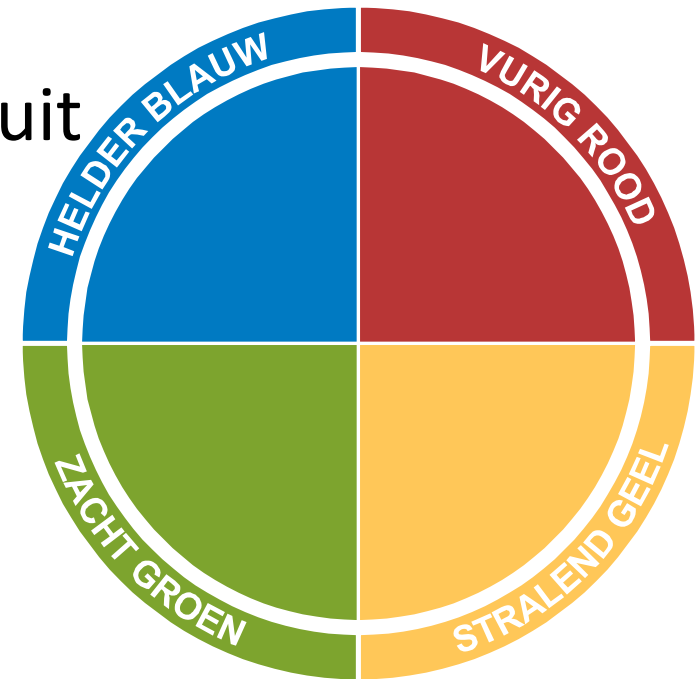

Oefening : Mijn filters vanuit mijn voorkeuren

Start vanuit een concrete situatie met iemand.

Welke filters (relevant/irrelevant) gebruikte ik in mijn communicatie vanuit mijn voorkeurenergie in deze situatie. (wat vind ik relevant & irrelevant)

Welke obstakels ervoer ik in deze situatie?

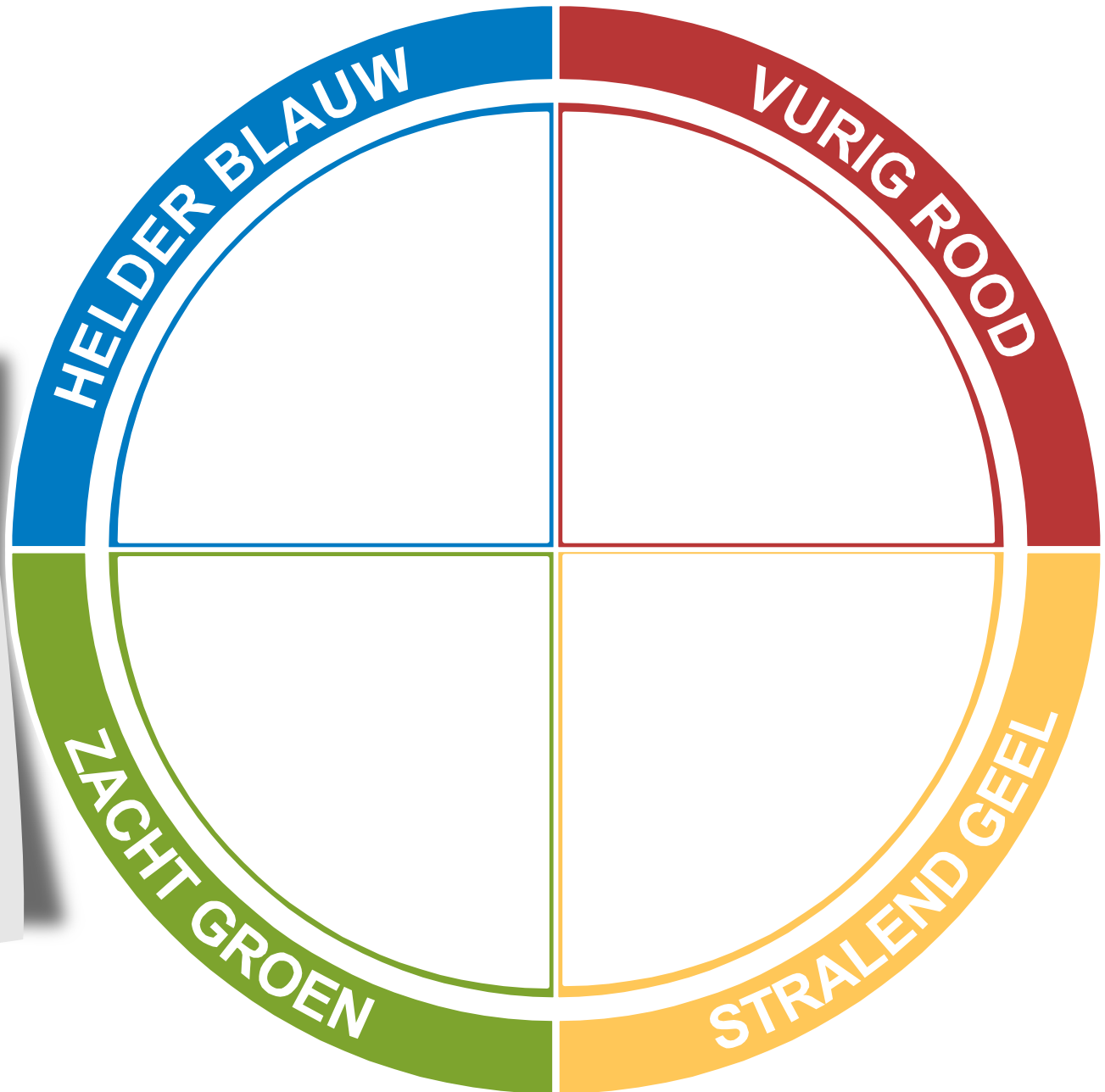

Oefening : Mijn teamleden – kleurrijke frustraties.

Plaats uw teamleden
op de cirkel

Noteer voor elk
teamlid hoe je een
sterkere verbinding
kan realiseren :

- Wat irriteert mij?
- Wat irriteert de ander?
- Wat moet ik loslaten?
- Wat kan ik meer of anders gaan doen?

Oefening : Een kleurrijke werkvergadering

Jullie krijgen 5 min de tijd om een werkvergadering met uw team op te starten.

Het thema van de vergadering bepalen jullie volledig zelf.

De enige voorwaarde:

Zorg ervoor dat tijdens jullie introductie elke energie zich persoonlijk aangesproken voelt.

Feedback

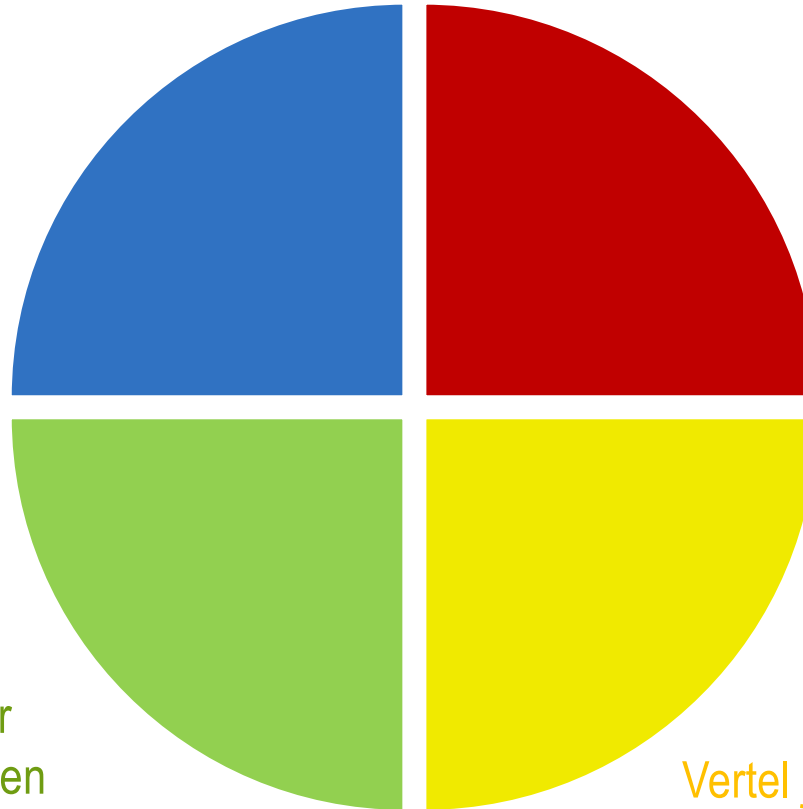
Een geïntegreerde benadering van feedback

Feiten

Wat zijn de feiten?
Wat is er daadwerkelijk
gebeurd?

Doen

Wat moet de ander
volgens jou doen?
Wat ga jij doen?

Gevoel

Hoe voel je je? Kijk naar
Fysieke gewaarwordingen
en emoties

Interpretatie

Wat schiet er door je hoofd?
Vertel je gesprekspartner over jouw
'innerlijke dialoog'

Feedback – Enkele vuistregels

- Wees aandachtig voor een goed geformuleerde positieve feedback. Waardeer & bevestig sterktes.
- Geef geen feedback op de persoon maar op het gedrag en de resultaten van gedrag.
- Verwijs niet naar anderen maar baseer je op waargenomen feiten.
- Formuleer feedback vanuit de 'ik' vorm.
- Leg concrete acties/afspraken vast.
- Beschrijf ook de impact op de bredere context of omgeving.

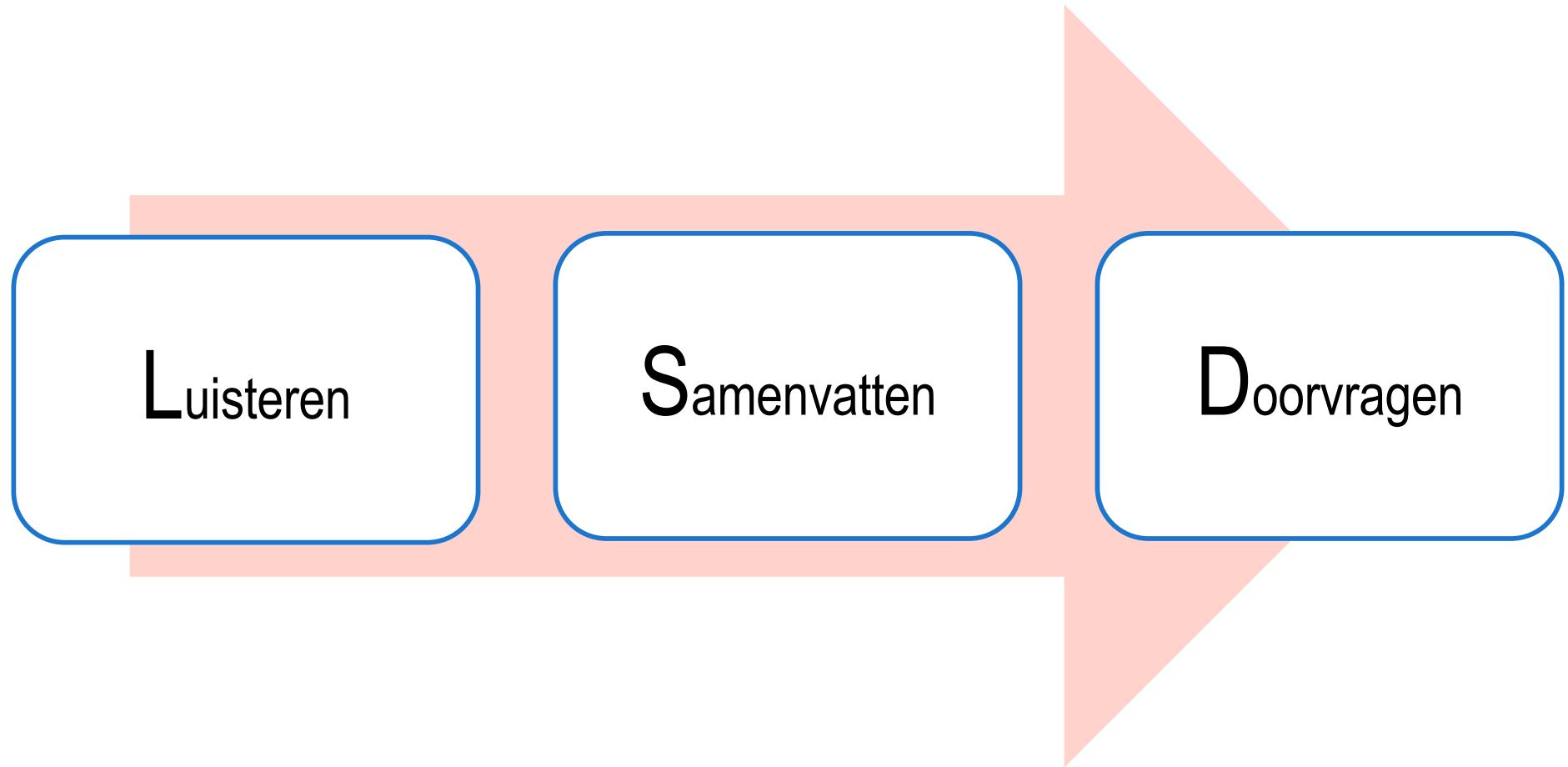

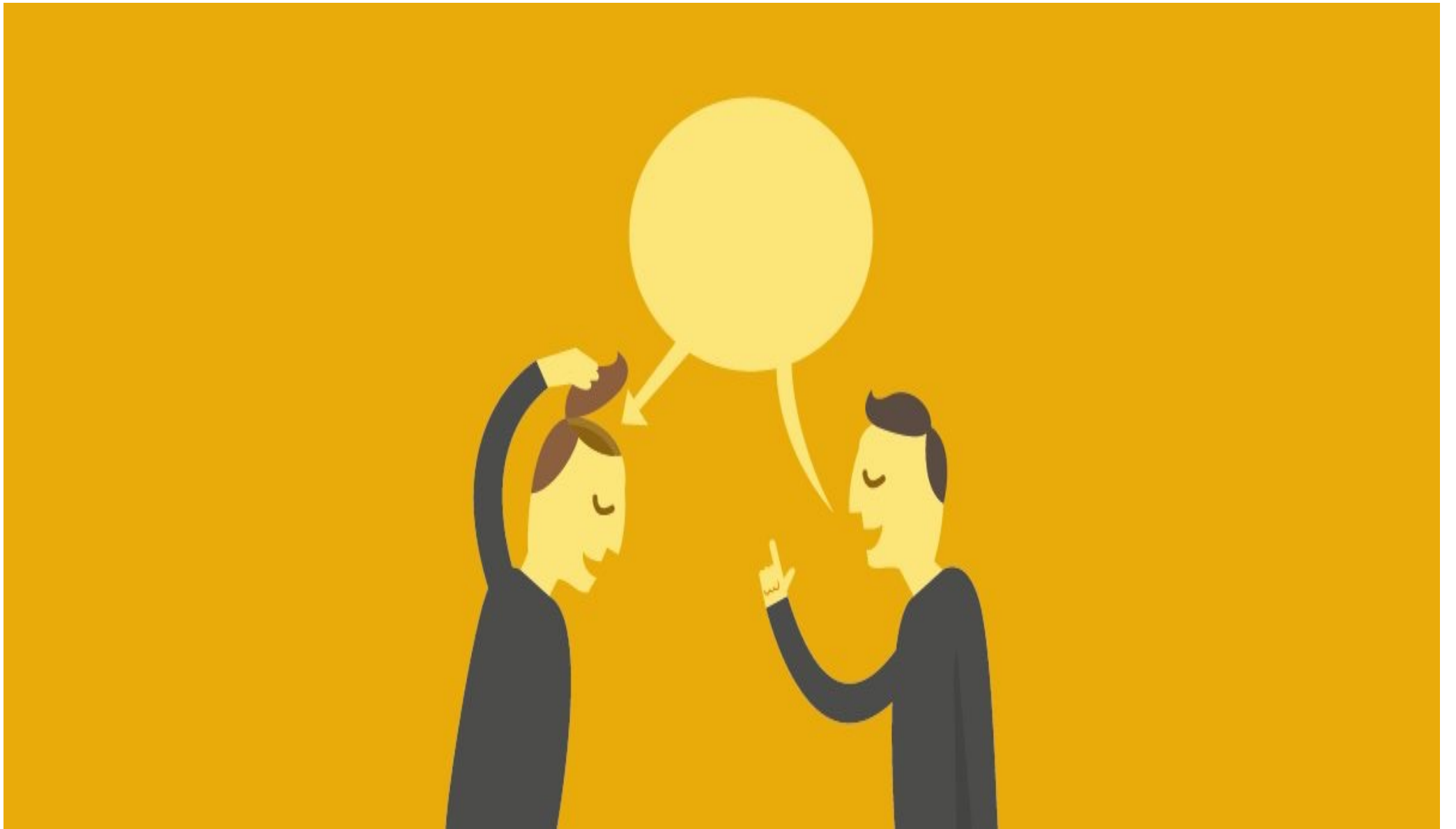
Actief luisten

ECHT LUISTEREN
IS EEN KUNST

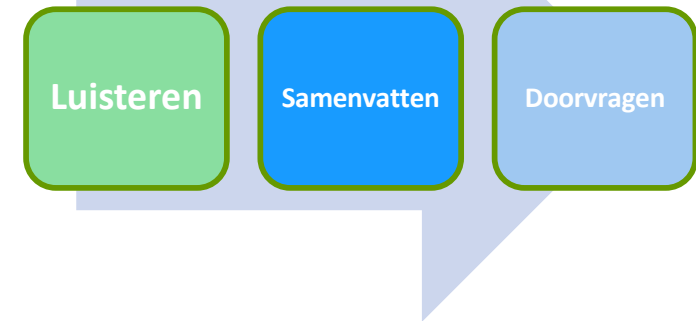

Drie bouwstenen van actief luisteren

Actief luisteren

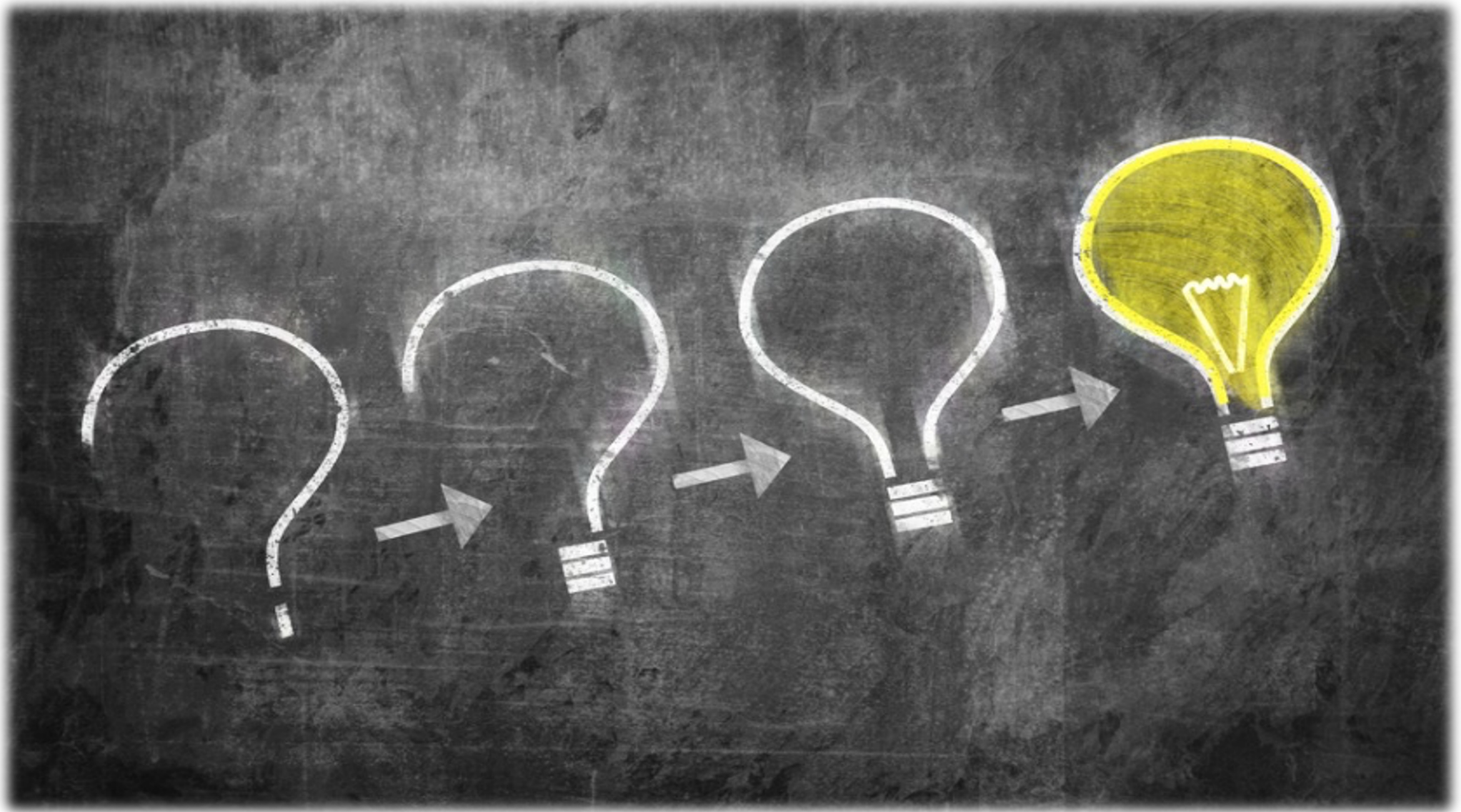
- Geef prioriteit aan het luisteren
- Laat je eigen bekommernissen aan de kant
- Concentreer je op wat gezegd wordt
- Moedig aan
- Onderbreek niet
- Reageer op ideeën, niet op personen
- Trek niet te snel conclusies, geen vooroordelen

Laat zien dat je luistert

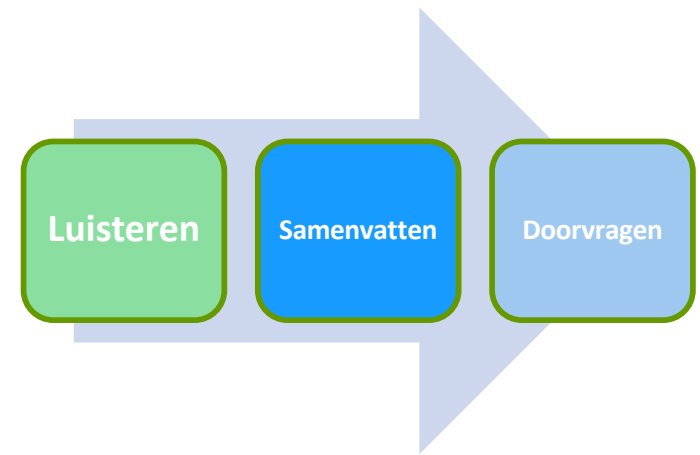

1. Toon je interesse via kleine signalen
“Hum” - “Aha” - “Klopt” - “Op die manier “ - “Ja”
2. Illustreer met je lichaamstaal dat je actief luistert
  - Knikken
  - Gezichtsuitdrukking
  - Lichaamshouding
  - Aankijken
3. Nodig vervolgens uit om verder te praten
  - “Kan je me vertellen wat je juist bedoelt?”
  - “Wat denk je zelf?”
  - “Laat ons dit verder bespreken ?”

Vragen stellen

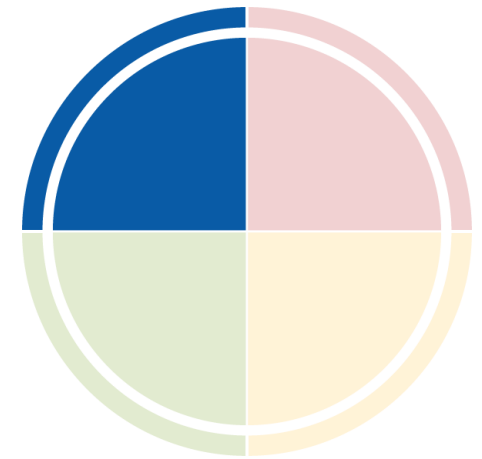

- Denk na voor je iets vraagt
- Begrijp zelf de vraag die je wil stellen
- Geef de ander de tijd om te antwoorden
- Vuur geen vragen af, geen kruisverhoor
- Stel geen dubbelzinnige of onduidelijke vragen: dus geen dubbele ontkenning, vaktermen...
- Gebruik een aangepast type vraag (open, gesloten, ...)
- Herformuleer je vraag indien nodig
- Durf verder (door)vragen als het antwoord niet duidelijk is

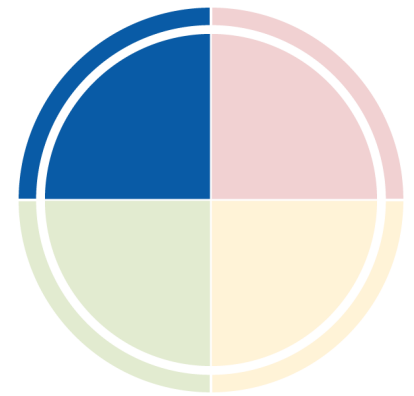
Actief luisteren

Sterktes **blauwe** energie

- Spendeert meer tijd aan luisteren dan aan praten.
- Is niet geneigd om de zinnen van anderen af te maken.
- Geeft de gesprekspartner ruimte om het woord te nemen.
- Gaat actief op zoek naar het begrijpen van wat de ander zegt.
- Geeft een weloverwogen antwoord nadat de gesprekspartner uitgesproken is.

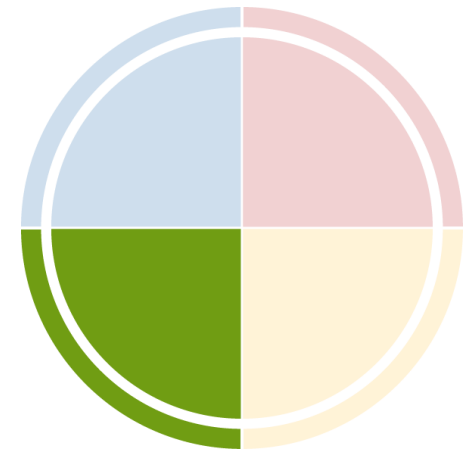
Actief luisteren

Advies voor **blauwe** energie

- Wees bewust van je valkuilen. We hebben ze allemaal ...
- Probeer niet te dagdromen of je te verliezen in je eigen gedachten wanneer anderen aan het woord zijn.
- Geef feedback, zonder te onderbreken.
- Ga tijdens je analyse op zoek naar relevante informatie door open vragen te stellen. Begeleid de andere actief doorheen zijn boodschap en vat op gepaste momenten de essentie samen.
- Focus je interactie op het onderwerp van de spreker... en niet enkel op jouw interesses.

Actief Luisteren

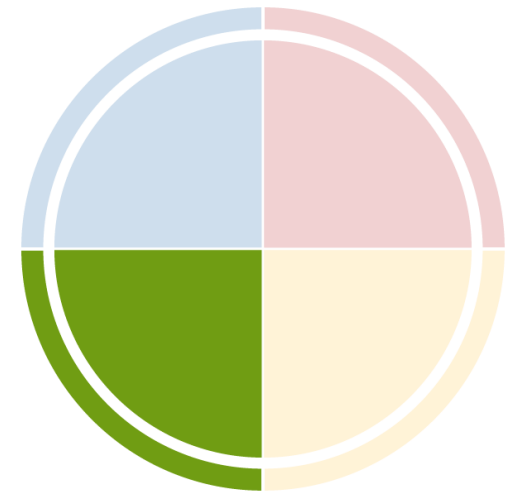
Sterktes **groene** energie

- Spendeert meer tijd aan luisteren dan aan praten.
- Is geduldig en sensitief.
- Pikt gemakkelijk non-verbale signalen op.
- Heeft empathie en is in staat om lichaamstaal effectief te spiegelen.
- Staat tijdens het gesprek volledig open voor de gesprekspartner.

Actief luisteren

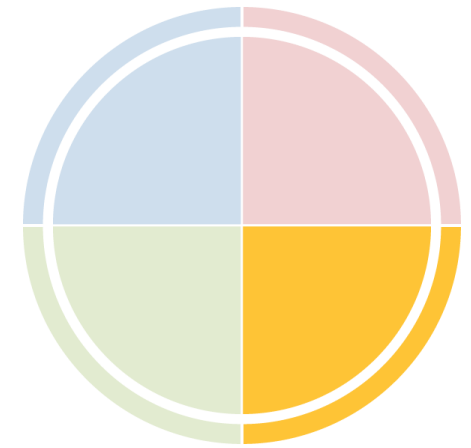
Advies voor **groene** energie

- Tracht geen oordeel te vellen.
- Probeer afstand te bewaren en je niet in de problemen van anderen te verliezen.
- Geef actieve feedback in plaats van enkel 'passief' te luisteren.
- Tracht niet alleen subjectieve maar ook objectieve informatie te verkrijgen.
- Waar mogelijk, focus het gesprek op het gewenste resultaat.

Actief luisteren

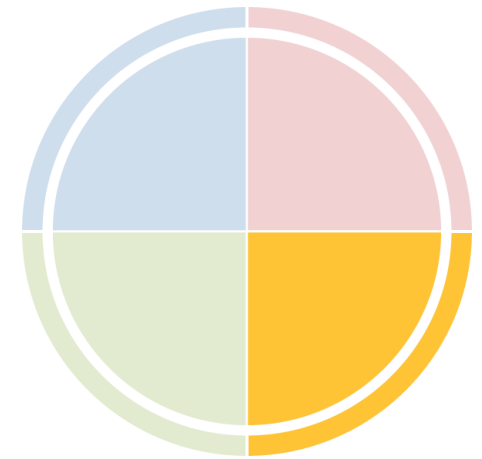
Sterktes gele energie

- Geniet van een open en explorerend gesprek.
- Stelt gemakkelijk open vragen.
- Moedigt openheid en participatie aan.
- Laat actieve betrokkenheid en engagement zien.
- Spreekt gemakkelijk appreciatie uit.

Actief luisteren

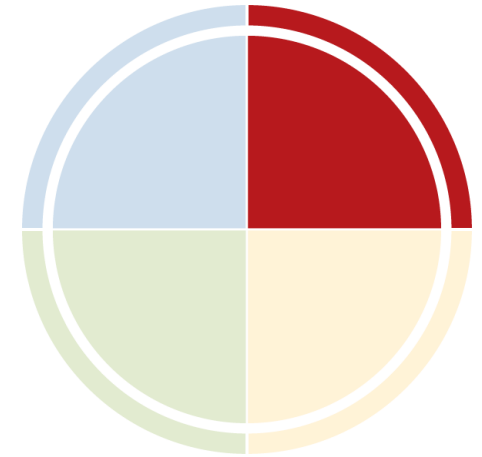
Advies voor gele energie

- Tracht bewust te luisteren vooraleer je het woord neemt.
- Probeer tijdens het gesprek niet al te veel alle richtingen uit gaan. Focus op de doelstelling van het gesprek.
- Geef feedback maar onderbreek de ander niet.
- Maak de zinnen van de ander niet af.
- Sta toe dat de gesprekspartner de leiding heeft over het gesprek.

Actief luisteren

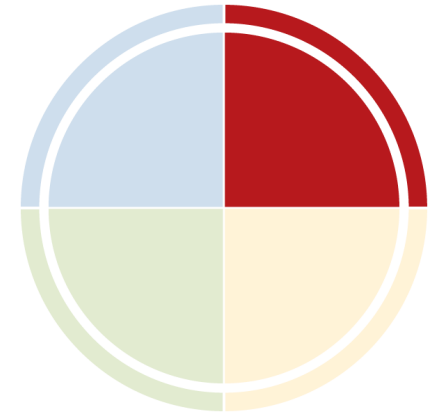
Sterktes **rode** energie

- Is zeer snel in het identificeren van relevante informatie en noodzakelijke topics die besproken moeten worden.
- Legt een duidelijke focus binnen het gesprek.
- Helpt de ander conclusies te trekken en beslissingen te nemen.
- Doorprijkt gemakkelijk onsamenhangende of irrationele uitspraken.
- Durft de andere positief uit te dagen.

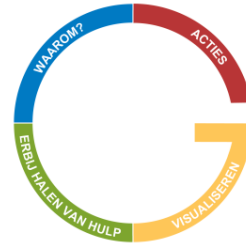
Actief luisteren

Advies voor **rode** energie

- Spendeer meer tijd aan luisteren dan aan praten.
- Connecteer met het onderwerp van de spreker en probeer het gesprek niet te sturen in de richting van jouw eigen agenda.
- Domineer het gesprek niet.
- Vraag naar verduidelijking vooraleer je conclusies trekt.
- Laat de spreker het tempo van het gesprek bepalen en geef voldoende ruimte vooraleer je zelf het woord neemt.

Actie ondernemen

Wat is je gerichte doelstelling?

Waarom?

Actie

Erbij halen van hulp

Visualiseren

